

Asia: VN/36809/2023

Lausuntopyyntö kirkolliskokouksen ehdotuksesta hallituksen esitykseksi laiksi yhteistoiminnasta evankelis-luterilaisessa kirkossa ja siihen liittyviksi laeiksi

Lausunnonantajan lausunto

1. Näkemyksenne siitä, että evankelis-luterilaisen kirkon yhteistoimintaa säänneltäisiin jatkossa sopimusten sijaan lailla.

Hyvä asia

2. Mitä hyviä puolia näette lakisääteiseen järjestelmään siirtymisessä?

Ammattiliitto Jyty katsoo, että lakisääteinen järjestelmä takaa työntekijöiden ja heidän edustajien oikeudet huomattavasti paremmin kuin nykyinen sopimusperusteinen järjestelmä. Lakisääteinen järjestelmä olisi velvoittavampi ja vakaampi, sillä nykyinen yhteistoimintasopimus on molemmin puolin irtisanottavissa ilman erityistä perustetta.

Lakisääteisen järjestelmä sisältäisi myös oikeuksien tehostamista takaavat seuraamukset, joita kirkon yt-sopimuksessa ei ole ollut. Tämä olisi merkittävä parannus. Lisäksi lakiesityksen mukainen vuoropuhelu työnantajan ja henkilöstön edustajien välillä selkeyttäisi ja lisäisi seurakunnissa ja seurakuntayhtymissä tapahtuvaa jatkuvaa yhteistoimintaa.

3. Mitä huonoja puolia lakisääteiseen järjestelmään siirtymisessä voisi olla?

Esitysluonnoksessa esitetään, että lakiin säädettäisiin 20 viranhaltijan ja työntekijän soveltamisalaraja. Tämä olisi selkeä heikennys, sillä nykyistä kirkon yhteistoimintasopimusta sovelletaan kaikissa seurakunnissa niiden koosta riippumatta. Mikäli tämä esitetty 20 työntekijän soveltamisalaraja säilytetään, lakkaa yhteistoimintavelvollisuus suurimmassa osassa seurakuntia. Ammattiliitto Jyty pitää tätä muutosta erittäin huonona asiana henkilöstön ja heidän edustajiensa kannalta. Ammattiliitto Jyty esittää, että soveltamisalaraja poistetaan esityksestä kokonaan.

Nykyisessä sopimusperusteisessa järjestelmässä Kirkon työmarkkinalaitoksella on valvontavelvollisuus siitä, että seurakunnat ja seurakuntayhtymät noudattavat yhteistoimintasopimusta, mutta lakiin ei esitetä valvontavelvollisuutta ollenkaan.

4. Mikä lakisääteisen järjestelmän soveltamisraja tulisi olla eli kuinka monen viranhaltijan/työntekijän työnantajan toimintaan lakia tulisi soveltaa?

Ei lainkaan soveltamisalarajaa

5. Näkemyksenne ehdotetusta seuraamusjärjestelmästä, joka koostuisi siviilioikeudellisesta hyvityksestä (max 35 000 euroa) ja rikosoikeudellisesta seuraamuksesta.

Ammattiliitto Jyty pitää ehdotettua seuraamusjärjestelmää kannatettavana. Seuraamusjärjestelmä olisi yhdenmukainen muiden sektoreiden kanssa. Sanktiot olisivat oikeasuhtaiset ja niillä olisi ennaltaehkäisevä vaikutus.

6. Näkemyksenne ehdotetun sääntelyn vaikutuksista?

Uusi laki lisäisi tietoisuutta yhteistoimintavelvotteista. Yhteistoimintamenettelyt olisivat jatkossa myös kirkon sektorilla yhteneväiset muiden sektoreiden kanssa, jota Ammattiliitto Jyty pitää hyvänä asiana. Lisäksi henkilöstön edustajien tietojensaantioikeus paranisi lain myötä.

Mikäli soveltamisalarajaksi säädetään 20 viranhaltijaa/työntekijää, tulee se heikentämään monien työntekijöiden ja henkilöstön edustajien asemaa. Monet seurakunnat jäisivät lain soveltamisen ulkopuolelle ja sen johdosta nykyisenkin tasoinen yhteistoiminta on suuressa vaarassa loppua kokonaan.

7. Muita huomioita

Muulla julkisella sektorilla ei ole soveltamisalarajoja. Mikäli kirkolle tällainen säädetään, jää kirkko muusta julkisesta sektorista poikkeavaksi alaksi ja eri asemaan muihin julkisen sektorin työntekijöihin ja viranhaltijoihin verrattuna. Ammattiliitto Jyty katsoo, että kirkon osaltakaan soveltamisalarajaa ei tulisi olla, vaan lakia pitäisi soveltaa kaikkiin seurakuntakuntiin ja seurakuntayhtymiin.

50 työntekijän ja viranhaltijan soveltamisalaraja ei ole missään tilanteessa hyväksyttävissä. Se vesittäisi totaalisesti koko esityksen, sillä lain soveltamisen piirissä olisi enää noin 20 % seurakuntatalouksista.

Ammattiliitto Jyty on esittänyt aikaisemmin kompromissina soveltamisalarajaksi 10 työntekijää ja pidämme tätä esitystä edelleen hyvänä kompromissiratkaisuna, mikäli nykytilannetta, jossa soveltamisalarajaa ei ole, ei säilytetä.

Sarvi Anne
Ammattiliitto Jyty ry.